

Política d'integritat en la recerca de la Fundació "la Caixa"

Com a marc mínim de referència aglutinador d'alguns principis de bones pràctiques en la recerca (sens perjudici d'altres marcs), la Fundació "la Caixa" adopta [el Codi Europeu de Conducta per a la Integritat en la Recerca \(ALLEA\)](#), codi que totes les activitats de recerca i innovació dutes a terme amb aportacions econòmiques de la nostra organització han de respectar.

Tal com recull el Codi Europeu de Conducta per a la Integritat en la Recerca (ALLEA), les bones pràctiques en recerca es basen en principis fonamentals d'integritat. Orienten els investigadors en la seva feina, així com pel que fa al seu compromís amb els desafiaments pràctics, ètics i intel·lectuals inherents a la recerca.

Aquests principis són:

- **Fiabilitat** a l'hora de garantir la qualitat de la recerca, que es reflecteix en el disseny, la metodologia, l'anàlisi i l'ús dels recursos.
- **Honradesa** a l'hora de desenvolupar, realitzar, revisar, informar i comunicar els resultats de la recerca d'una manera transparent, justa, completa i imparcial.
- **Respecte** envers els companys, els participants en la recerca, la societat, els ecosistemes, el patrimoni cultural i el medi ambient.
- **Responsabilitat** per la recerca, des de la idea fins a la publicació, per la seva gestió i la seva organització, per la formació, la supervisió i la tutoria, i pel seu impacte en el seu sentit més ampli.

Les bones pràctiques en recerca comprenen àmbits com la promoció d'un ambient laboral adequat, estableix dinàmiques apropiades de **training, mentoring i supervisió**, de **gestió adequada de dades i de procediments de recerca, publicació, disseminació i auditoria**, entre d'altres.

La conducta indeguda en recerca es defineix habitualment com la **invenció, la falsificació o el plagi** (l'anomenada categorització *FFP*, per la sigla en anglès) en la proposta, la realització o la revisió d'investigacions, o en la presentació dels resultats d'una recerca:

- **Invenció** es refereix a inventar resultats i registrar-los com si fossin reals.
- **Falsificació** es refereix a manipular materials, equips o processos de la recerca o a canviar, ometre o suprimir dades o resultats sense justificació.
- **Plagi** es refereix a utilitzar el treball i les idees d'altres persones sense citar adequadament la font original, violant així els drets de l'autor o autors originals respecte a la seva producció intel·lectual.

Fundació "la Caixa"

Aquestes són només tres de les formes més característiques de conducta indeguda, però malauradament n'hi ha moltes altres que també és important evitar, especialment l'incompliment d'obligacions ètiques, legals i professionals. En són alguns exemples permetre biaixos en la independència dels estudis, exagerar-ne els resultats, faltar al rigor científic, col·laborar amb publicacions abusives, incomplir deures de confidencialitat, fer un ús indegut de dades personals, vulnerar els drets de persones i/o animals en la recerca o no respectar el medi ambient, etc.

La col·laboració de tots els agents implicats és essencial per detectar i combatre els casos de conducta indeguda. Així, tota persona que tingui coneixement d'una conducta indeguda en recerca, de qualsevol natura, té l'obligació d'informar-ne, en primer lloc, els responsables del seu centre i, aquests, a Fundació "la Caixa" en cas de tractar-se de conductes que estiguin relacionades, directament o indirectament, amb el Projecte o que puguin tenir un efecte, directe o indirecte, al projecte que hagi rebut o estigui rebent suport de Fundació "la Caixa" (encara que les conductes fossin comeses amb anterioritat a la convocatòria a què es va presentar el projecte). La persona de contacte per part de Fundació "la Caixa" serà el gestor responsable del projecte corresponent. De la mateixa manera, en cas que la Fundació "la Caixa" rebi una informació sobre possibles conductes indegudes dutes a terme en el marc d'un projecte amb suport de la Fundació, informará del cas l'organització responsable del projecte.

PROCEDIMENT EN CAS DE CONDUCTA INDEGUDA

En cas de detectar-se un possible cas de conducta indeguda, l'organització responsable del projecte ha de dur a terme una avaluació interna dels fets i presentar l'informe oficial corresponent a la Fundació "la Caixa". L'informe oficial ha de contenir la informació mínima i necessària perquè la Fundació "la Caixa" pugui dur a terme els procediments interns per, entre d'altres, valorar l'afectació de la conducta al projecte així com a la seva pròpia imatge i reputació, i prendre les decisions que consideri necessàries d'acord amb aquesta política d'integritat i allò establert als convenis de col·laboració subscrits amb l'organització responsable.

L'organització responsable del projecte ha de disposar d'un procediment d'actuació per als casos de potencials conductes indegudes, i també:

- 1 Ha d'identificar un membre del seu personal perquè actuï com a contacte per a qualsevol persona que vulgui plantejar problemes relacionats amb la conducta indeguda en la recerca a l'organització.
- 2 Ha de dur a terme una investigació imparcial, justa i oportuna de totes les denúncies de conductes indegudes contra el seu personal, els seus estudiants i/o els seus col·laboradors (inclosos *partners* dels projectes) mitjançant recursos interns o externs, segons el seu procediment.
- 3 Ha d'informar la Fundació "la Caixa", de manera confidencial i en compliment de la normativa que li sigui aplicable (p. ex. en matèria de protecció de dades personals i/o de transparència), sobre les denúncies de conductes indegudes contra el seu personal, els seus estudiants i/o els seus col·laboradors (inclosos *partners*) dels projectes que tenen el suport de la Fundació "la Caixa" o per als quals s'hagi sol·licitat aportació econòmica, quan les conductes indegudes estiguin relacionades, directament o indirectament, amb el projecte o puguin tenir efecte, directe o indirecte, sobre aquest (amb independència que les denúncies facin referència a fets anteriors a la sol·licitud d'aportació econòmica). L'informe oficial que l'organització responsable presenti ha de permetre a la Fundació "la Caixa" tenir accés a la informació mínima i necessària perquè aquesta pugui prendre les decisions internes a que s'escaiguin. Com a mínim, s'ha de proporcionar informació sobre la categoria de la conducta indeguda i el procés d'investigació que es durà a terme, si escau. Això s'ha de fer tan aviat com sigui possible i, en qualsevol cas, no més tard del moment en què es pren la decisió de fer una investigació. Si hi ha una investigació completa, l'organització ha de comunicar a la Fundació "la Caixa"

Fundació "la Caixa"

la identitat de la persona investigada i la resolució del procediment, tot això subjecte a les obligacions de confidencialitat acordades entre l'organització responsable i la Fundació "la Caixa".

- 4 Ha de mantenir informada la Fundació "la Caixa" durant el procés d'investigació i d'al·legacions de conductes indegudes. La Fundació "la Caixa" pot optar per enviar una persona representant com a observadora en qualsevol moment del procés (en cas que sigui possible). Les investigacions haurien de concloure com a màxim un any després de rebre l'al·legació, tret de causa degudament acreditada que justifiqui un termini superior.
- 5 Ha d'informar la Fundació "la Caixa" del resultat de la investigació tan aviat com se sàpiga i proporcionar l'informe final oficial, incloent-hi el detall de les mesures disciplinàries que s'aplicaran al si de l'organització.

En el cas que la Fundació "la Caixa" consideri que l'informe presentat per l'organització de recerca no esclareix degudament la situació de potencial conducta indeguda, o que la gravetat del fet posa en perill la reputació de l'organització, la Fundació "la Caixa" es reserva el dret de dur a terme la seva pròpia investigació a través d'experts independents.

En cas que l'organització responsable del projecte estigui sotmesa a l'aplicació de la normativa de transparència i/o que la informació rellevant per a la Fundació "la Caixa" estigui protegida per aquesta normativa, **l'organització responsable es compromet a dur a terme els tràmits que siguin necessaris per obtenir el consentiment de les persones que hagin estat denunciades per comissió de les conductes indegudes** quan aquestes estiguin relacionades, directament o indirectament, amb el projecte o puguin tenir un efecte, directe o indirecte, sobre aquest (amb independència que les denúncies facin referència a fets anteriors a la sol·licitud d'aportació econòmica).

MESURES EN CAS DE CONDUCTA INDEGUDA

En el cas de concloure que hi ha hagut un cas de conducta indeguda en recerca o en cas que l'organització responsable no faciliti oficialment la informació requerida per la Fundació "la Caixa" sobre un cas de conducta indeguda, la Fundació "la Caixa" es reserva el dret d'adoptar una o diverses de les mesures següents:

La suspensió i/o cancel·lació total o parcial de l'aportació econòmica atorgada

La petició de reemborsament de l'aportació econòmica atorgada

Restriccions en futures aportacions econòmiques de la Fundació "la Caixa"

El monitoratge específic dels futurs projectes que es puguin donar

L'execució de retractacions o correccions quan calgui, o d'altres mesures correctores

El grau d'aplicació d'aquestes mesures sobre l'organització, el projecte i/o els seus membres es determinarà en funció de les característiques de cada cas.

Tot l'anterior cal entendre-ho sens perjudici de les mesures disciplinàries que li correspongui emprendre a l'organització.

Fundació "la Caixa"